

UNIWERSYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Historiozoficzne interpretacje współczesności Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filozofia Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Filozoficzny Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 22FILS.21P.02301.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty podstawowe
Koordynator zajęć	Krzysztof Brzechczyn	
Prowadzący zajęcia	Krzysztof Brzechczyn	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Wykład: 30, Egzamin • Ćwiczenia: 15, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 6

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	zapoznanie studentów z odmianami substancjalnej filozofii historii
C2	zapoznanie studentów z najważniejszymi krytykami substancjalnej filozofii historii
C3	zapoznanie studentów z typami wyjaśniania stosowanymi w filozofii historii
C4	zapoznanie studentów z interpretacją najważniejszych zjawisk w historii współczesnego świata takimi jak: imperializm, totalitaryzm, komunizm, kryzys demokracji liberalnej, globalizacji i populizm.

Wymagania wstępne

Nie dotyczy

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Zna i rozumie najważniejsze typy substancjalnej filozofii historii (filozofii dziejów/historiozofii)	FIL_K2_W01, FIL_K2_W05, FIL_K2_W12	Egzamin ustny
W2	Zna i rozumie podstawowe okresy w rozwoju filozofii dziejów/historiozofii	FIL_K2_W02, FIL_K2_W05, FIL_K2_W12	Egzamin ustny
W3	Zna i rozumie podstawowe typy wyjaśniania stosowane w filozofii historii/historiozofii	FIL_K2_W02, FIL_K2_W05, FIL_K2_W12	Egzamin ustny
W4	Zna i rozumie główne teorie wyjaśniające rozwój kapitalizmu (Marks/Weber/Wallerstein) i potrafi przedstawić różnice wyróżnionymi podejściami	FIL_K2_W02, FIL_K2_W05, FIL_K2_W12	Egzamin ustny
W5	Zna i rozumie główne teorie wyjaśniające powstanie i rozwój realnego socjalizmu/komunizmu (Djilas, Walicki, Nowak) i potrafi przedstawić różnice wyróżnionymi podejściami	FIL_K2_W02, FIL_K2_W05, FIL_K2_W12	Egzamin ustny
W6	Zna i rozumie główne teorie globalizacji, kryzysu demokracji liberalnej i rozwoju populizmu	FIL_K2_W02, FIL_K2_W03, FIL_K2_W05, FIL_K2_W12	Egzamin ustny
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Potrafi zidentyfikować najważniejsze typy substancjalnej filozofii historii (filozofii dziejów/historiozofii)	FIL_K2_U03, FIL_K2_U05, FIL_K2_U06, FIL_K2_U07	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
U2	Potrafi scharakteryzować podstawowe okresy w rozwoju filozofii dziejów/ historiozofii	FIL_K2_U03, FIL_K2_U05, FIL_K2_U06, FIL_K2_U07	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
U3	Potrafi scharakteryzować podstawowe typy wyjaśniania stosowane w filozofii historii/ historiozofii	FIL_K2_U03, FIL_K2_U05, FIL_K2_U06, FIL_K2_U07	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
U4	Potrafi scharakteryzować główne teorie wyjaśniające rozwój kapitalizmu (Marks/Weber/Wallerstein) i przedstawić różnice wyróżnionymi podejściami	FIL_K2_U03, FIL_K2_U05, FIL_K2_U06, FIL_K2_U07	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
U5	Potrafi scharakteryzować główne teorie wyjaśniające powstanie i rozwój realnego socjalizmu/komunizmu (Djilas, Walicki, Nowak) i potrafi przedstawić różnice wyróżnionymi podejściami	FIL_K2_U03, FIL_K2_U05, FIL_K2_U06, FIL_K2_U07	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
U6	Potrafi scharakteryzować główne teorie globalizacji, kryzysu demokracji liberalnej i wzrostu populizmu	FIL_K2_U03, FIL_K2_U05, FIL_K2_U06, FIL_K2_U07	Egzamin ustny, Kolokwium ustne
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	Jest gotów do wykorzystania posiadanej wiedzy i umiejętności w celu identyfikowania najważniejszych typów substancjalnej filozofii historii (filozofii dziejów/historiozofii)	FIL_K2_K01, FIL_K2_K06, FIL_K2_K07, FIL_K2_K10	Kolokwium ustne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K2	Jest gotów do wykorzystania posiadanej wiedzy i umiejętności w celu charakteryzowania podstawowych okresów w rozwoju filozofii dziejów/ historiozofii	FIL_K2_K01, FIL_K2_K06, FIL_K2_K07, FIL_K2_K10	Kolokwium ustne
K3	Jest gotów do wykorzystania posiadanej wiedzy i umiejętności w celu charakteryzowania podstawowych typów wyjaśniania stosowanego w filozofii historii/ historiozofii	FIL_K2_K01, FIL_K2_K06, FIL_K2_K07, FIL_K2_K10	Kolokwium ustne
K4	Jest gotów do wykorzystania posiadanej wiedzy i umiejętności w celu charakteryzowania głównych teorii wyjaśniających rozwój kapitalizmu (Marks/Weber/Wallerstein) i przedstawić różnice wyróżnionymi podejściami	FIL_K2_K01, FIL_K2_K06, FIL_K2_K07, FIL_K2_K10	Kolokwium ustne
K5	Jest gotów do wykorzystania posiadanej wiedzy i umiejętności w celu charakteryzowania głównych teorii wyjaśniających powstanie i rozwój realnego socjalizmu/komunizmu (Djilas, Walicki, Nowak) oraz przedstawić różnice pomiędzy wyróżnionymi podejściami	FIL_K2_K01, FIL_K2_K06, FIL_K2_K07, FIL_K2_K10	Kolokwium ustne
K6	Jest gotów do wykorzystania posiadanej wiedzy i umiejętności w celu charakteryzowania głównych koncepcji opisujących proces globalizacji i kryzysu demokracji liberalnej	FIL_K2_K01, FIL_K2_K06, FIL_K2_K07, FIL_K2_K10	Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Najważniejsze typy substancjalnej filozofii historii (filozofii dziejów/historiozofii) i ich krytyka)	W1, W2, U1, U2, U3, K1, K2, K3	Wykład, Ćwiczenia
2.	Podstawowe okresy i najważniejsze postaci w rozwoju europejskiej filozofii dziejów	W2, W3, U1, K1, K2	Wykład, Ćwiczenia
3.	Geneza i rozwój kapitalizmu	W4, U4, K4	Wykład
4.	Narodziny demokracji w świecie zachodnim	W3, W4, U4, K1, K4	Wykład
5.	Geneza, rozwój oraz upadek systemów realnego socjalizmu	W5, U5, K1, K5	Wykład, Ćwiczenia
6.	Globalizacja, kryzys demokracji liberalnej i rozwój populizmu	W6, U6, K6	Wykład, Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy, Dyskusja
Ćwiczenia	Wykład problemowy, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Procentowa skala ocen za egzamin ustny: - student opanował poniżej 51% treści prezentowanych podczas wykładu - ocena niedostateczna (2,0), - od 51 do 60 %. - ocena dostateczna (3,0), - od 61 do 70 %. - ocena dostateczna plus (3,5), - od 71 do 80 %. - ocena dobra (4,0), - od 81 do 90 %. - ocena dobra plus (4,5), - od 91 do 100 %. - ocena bardzo dobra (5,0).
Ćwiczenia	Skala ocen analogiczna względem wykładu.

Literatura

Obowiązkowa

1. Berlin, Isaiah, Konieczność historyczna. W: idem, Cztery eseje o wolności. Poznań, Zys i S-ka, 2000.
2. Brzechczyn, Krzysztof, O wielości linii rozwojowych w procesie historycznym. Poznań, UAM, 2004, s. 1-89.
3. Brzechczyn, Krzysztof, W obronie metanarracji w filozofii historii. W: P. Orlik (red.) Całość – wizje, pejzaże, teorie. Poznań, Wyd. Naukowe IF UAM, 2006, s. 231-249.
4. Popper, Karl, R., Nędza historycyzmu. Warszawa, PWN, 1999.
5. Wichrowski Marek, Spór o naturę procesu historycznego. Warszawa, Semper, 1995.

Dodatkowa

1. Staniszkis Jadwiga, Ontologia socjalizmu. Kraków-Nowy Sącz: Ośrodek Myśli Politycznej/Dante 2006
2. Hegel, Wykłady z filozofii dziejów, t. I. Warszawa, PWN, 1958.
3. Anderson, Benedict, Wspólnoty wyobrażone. Kraków: Znak 1997

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Ćwiczenia	15
Czytanie wskazanej literatury	40
Przygotowanie do egzaminu	30
Przygotowanie do zaliczenia	20
Przygotowanie do zajęć	45
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 180
Liczba punktów ECTS	ECTS 6

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FIL_K2_K01	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykorzystania posiadanej przez siebie wiedzy i posiadanych umiejętności uwzględniając potrzebę ciągłego dokształcania się i rozwoju zawodowego
FIL_K2_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do aktywnego uczestniczenia w działaniach na rzecz zachowania dziedzictwa filozoficznego i wykorzystywania go w rozumieniu wydarzeń społecznych i kulturalnych
FIL_K2_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do bycia świadomym znaczenia filozoficznej refleksji humanistycznej dla formowania się więzi społecznych
FIL_K2_K10	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania interdyscyplinarnych aktywności poznawczych i działań badawczych w ramach pracy zespołowej
FIL_K2_U03	Absolwent/ka potrafi twórczo wykorzystywać wiedzę filozoficzną i metodologiczną w formułowaniu hipotez i konstruowaniu krytycznych argumentacji
FIL_K2_U05	Absolwent/ka potrafi analizować złożone argumenty filozoficzne, identyfikować składające się na nie tezy i założenia, ustalać zależności logiczne i argumentacyjne między tezami
FIL_K2_U06	Absolwent/ka potrafi określać stopień relewancji stawianych tez dla badanego problemu lub argumentacji
FIL_K2_U07	Absolwent/ka potrafi wykrywać złożone zależności między kształtowaniem się idei filozoficznych a procesami społecznymi i kulturalnymi oraz określać relacje między tymi zależnościami
FIL_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie rolę refleksji filozoficznej w kształtowaniu kultury
FIL_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce i znaczenie filozofii w relacji do innych nauk oraz specyfikę przedmiotową filozofii
FIL_K2_W03	Absolwent/ka zna i rozumie zależności między filozofią i naukami na poziomie umożliwiającym interdyscyplinarną i multidyscyplinarną pracę ze specjalistami z innych dziedzin nauki
FIL_K2_W05	Absolwent/ka zna i rozumie normy konstytuujące i regulujące struktury i instytucje społeczne oraz o źródła tych norm, ich naturę, zmiany i sposoby wpływania na ludzkie zachowania
FIL_K2_W12	Absolwent/ka zna i rozumie historyczny rozwój wielu wiodących idei filozoficznych na poziomie umożliwiającym specjalizację w obrębie filozofii lub nauk społecznych